

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **KOUKAAM a. s.**, se sídlem Kaplanova 2252/8, Praha 4 - Chodov, zastoupena Mgr. Milanem Edelmannem, advokátem se sídlem Chrustenice 208, Loděnice u Berouna, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 9. 2008, čj. 2008/2906/30, čj. 2008/2908/30, čj. 2008/2911/30, ze dne 3. 9. 2008, čj. 2008/2892/30, a ze dne 4. 9. 2008, čj. 2008/2878/30, čj. 2008/2881/30, čj. 2008/2882/30 a čj. 2008/2884/30, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2012, čj. 8 Ca 421/2008 - 58,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2012, čj. 8 Ca 421/2008 - 58, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví uvedenými osmi rozhodnutími zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutím – závazným informacím Celního ředitelství Praha o sazebním zařazení zboží - IP kamer značky VIVOTEK. Proti těmto rozhodnutím podala žalobkyně žaloby u městského soudu. Městský soud usnesením označeným v záhlaví spojil věci ke společnému projednání. Všechny žaloby pak odmítl z důvodu kompetenční výluky podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 70 písm. d) s. ř. s. Dospěl totiž k závěru, že spor mezi účastníky řízení je veden o technická specifika předmětných IP kamer a oba účastníci řízení

argumentují výlučně technickou stránkou věci. Napadená rozhodnutí o sazebním zařazení předmětného zboží jsou tedy závislá výlučně na posouzení technického stavu věci.

II.
Stručné shrnutí argumentů v kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[2] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) s takovým postupem městského soudu nesouhlasila a usnesení napadla včasnou kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V kasační stížnosti odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (*pozn. NSS: ve skutečnosti se jedná o rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2010, čj. 6 Ca 90/2007-35, které bylo publikováno ve Sbírce Nejvyššího správního soudu pod č. 2439/2011*), v němž soud vyslovil názor, že závazná informace o sazebním zařazení zboží podléhá soudnímu přezkumu ve správním soudnictví. K tomu stěžovatelka uvádí, že vyloučení projednávané věci ze soudního přezkumu by ve svém důsledku vylučovalo ze soudního přezkumu jakékoliv otázky sazebního zařazení. V zásadě v každém případě je otázka správného zařazení odvíjena právě od technického stavu a vlastností zboží. Upozorňuje, že žalovaný sám ve vyjádření k žalobě tvrdil, že v případě celního zařazování se nejedná o otázku čistě technickou, pro kterou by bylo zapotřebí speciálních odborných znalostí, protože pravidla zařazení do celního sazebníku musejí být objektivní, srozumitelná a nesmí umožňovat vlastní interpretaci či uvážení. I proto se v těchto případech uplatní metody analogie a obecných zásad, rozhodně ne jen čistě technické parametry. Dále stěžovatelka odkazuje na několik rozhodnutí NSS a ÚS, z nichž plyne, že výluky ze soudního přezkumu je v případě pochybností potřeba interpretovat restriktivně, tj. ve prospěch soudního přezkumu. Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje, aby zdejší soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[3] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že napadené usnesení považuje za správné. Sazební zařazení skutečně závisí na posouzení technického stavu.

III.
Právní názor Nejvyššího správního soudu

[4] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[5] Kasační stížnost je důvodná.

[6] Jedinou kasační námitkou stěžovatelky je tvrzení, že městský soud měl její žaloby věcně projednat. Úkolem zdejšího soudu v projednávané věci je proto posoudit otázku, zda městský soud postupoval správně, pokud žaloby stěžovatelky odmítl. Zákon ostatně jiné námitky v případě napadení rozhodnutí soudu o odmítnutí žaloby ani nepřipouští (k tomu např. rozsudek NSS ze dne 22. 9. 2004, čj. 1 Azs 24/2004 - 49, č. 427/2005 Sb. NSS). Zdejší soud se proto mohl zabývat pouze zákonností odmítnutí žalob.

[7] Podle § 70 písm. d) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumání *vyloučeny úkony správního orgánu, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.* Z napadeného usnesení je zřejmé, že městský soud shledal jádro sporu čistě v polemice o technických vlastnostech předmětného zboží (osmi typů IP kamer značky VIVOTEK) a z tohoto důvodu žaloby odmítl. Od existence či neexistence těchto vlastností u daného zboží se odvíjí správné celní zařazení dle nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. 7. 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, Úř. věst. L 256, s. 1-675; Mim. vyd. 02/002 S. 382 - 386 (dále jen „celní sazebník“) a současně správné stanovení výše cla.

[8] Otázkou přezkoumatelnosti samotných závazných informací o sazebním zařazení zboží ve správním soudnictví se v minulosti již zabýval Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 29. 6. 2010, čj. 6 Ca 90/2007 - 35, č. 2439/2011 Sb. NSS (věc *Delpharmea Nutraceuticals*). Na ten, byť nepřesně, odkazuje také stěžovatelka. Uvedený případ se týkal zejména otázky sazebního zařazení přípravku – potravinového doplňku obsahujícího vitamíny. Městský soud ve věci *Delpharmea Nutraceuticals* vycházel z ustanovení nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. 10. 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, Úř. věst. L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307 (dále jen „celní kodex“), zejména z jeho článku 243. Městský soud dovodil, že závazná informace o sazebním zařazení zboží je rozhodnutím, proti kterému lze podat žalobu ve správním soudnictví podle § 65 a násl. s. ř. s. Dále městský soud ve věci *Delpharmea Nutraceuticals* konstatoval, že „[c]*elní kodex garantuje právo, aby dotčená osoba mohla uplatnit své námitky proti sazebnímu zařazení zboží v závazné informaci u nezávislého orgánu (soudu) a vzhledem k závaznosti této informace pro všechny celní orgány Společenství i vzhledem k době platnosti takové informace, má soud za to, že takové rozhodnutí nelze považovat za úkon správního orgánu předběžné povahy, který je ze soudního přezkoumání vyloučen podle § 70 písm. b) s.ř.s.*“ Od uvedených závěrů není důvodu se odchýlit ani v nyní posuzované věci.

[9] Jak správně uvedl městský soud ve věci *Delpharmea Nutraceuticals*, pro posuzovanou věc je klíčový článek 243 celního kodexu. Právě přímou aplikovatelností práva EU se ostatně úprava celního řízení zásadně liší od úpravy daňového řízení (srov. institut daňového posouzení v § 132 násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád). Čl. 243 odst. 1 věta první celního kodexu stanoví, že každá osoba „*má právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí celních orgánů v rámci celních předpisů, jež se jí přímo a osobně dotýká.* [...] *Opravný prostředek musí být podán ve členském státě, kde bylo rozhodnutí učiněno nebo o ně bylo požádáno*.“ Dle odst. 2 cit. článku pak platí, že opravný prostředek lze podat v prvním stupni u celních orgánů určených k tomuto účelu členskými státy [písm. a)]; podle písm. b) pak *ve druhém stupni u nezávislého orgánu, jímž může být v souladu s platnými předpisy členských států soud nebo rovnocenný zvláštní orgán*“. Protože v českém právním řádu neexistují zvláštní orgány rovnocenné soudu, například nezávislé správní tribunály, v úvahu přichází jen ochrana ve správním soudnictví.

[10] Co se považuje za *rozhodnutí* pro účely celního kodexu, je upraveno v článku 4 odst. 5. Rozhodnutím „*se rozumí správní akt vydaný celním orgánem vztahující se k celním*

předpisům, kterým se rozhoduje v jednotlivém případě a který má právní účinky vůči jedné nebo více určitým nebo určitelným osobám; tento pojem zahrnuje mimo jiné i závaznou informaci o sazebním zařazení zboží ve smyslu článku 12“ (zvýraznění doplnil NSS). Doslovné znění článku 4 odst. 5 celního kodexu tedy výslovně zařazuje závaznou informaci o sazebním zařazení zboží do kategorie rozhodnutí.

[11] Shora cit. čl. 243 mimo jiné stanoví, že právo osoby na přezkum se vztahuje jen na takové rozhodnutí, které se jí *přímo a osobně dotýká*. Z doslovného výkladu tedy vůbec nevyplývá, že by tato osoba musela být vydaným rozhodnutím fakticky *poškozena*, např. tím, že deklarované zboží již nakoupila, vyrobila či dovezla, a celní orgán následně vydal pro takovouto osobu nepříznivé celní rozhodnutí. To je ještě patrnější u dalších jazykových verzí celního kodexu (v angličtině: „*which concern him directly and individually*“; ve francouzštině: „*qui la concernent directement et individuellement*“), které odpovídají spíše výrazu „týkat se“, „vztahovat se“ než výrazu „dotýkat se“.

[12] Závěr o tom, že závazná informace o sazebním zařazení zboží se žadatele přímo a osobně dotýká, respektive „týká“ (*concern him directly and individually*; *concernent directement et individuellement*), je nepochybný. Celní orgán přímo tomuto žadateli sděluje, jak bude v celním řízení v jeho případě postupovat, pokud do ČR doveze konkrétní zboží deklarované v žádosti o závaznou informaci. Závazná informace je pro celní orgány závazná ve vztahu k oprávněné osobě pouze pro účely sazebního zařazení zboží a pouze pro zboží, u nějž byly splněny celní formality po dni vydání této závazné informace (srov. článek 12 odst. 2 celního kodexu). Současně to ale znamená, že ve vztahu k této osobě se celní orgány nemohou v případě dovezení takto specifikovaného zboží od závěrů týkajících se otázek jeho sazebního zařazení odchýlit. Jinými slovy je i sám celní orgán v takovém případě závaznou informací od jejího vydání vázán a zařazení již nemůže změnit. Právě z tohoto pohledu je závazná informace pro žadatele (podnikatele), který hodlá dovážet určitý typ zboží, zcela zásadní, neboť významně ovlivňuje jeho ekonomická a podnikatelská rozhodnutí a hospodářskou činnost. Zařadí-li celní orgán zboží pod položku celního sazebníku s celní sazbou, která je pro podnikatele nevýhodnější, v rozporu s jeho důvodným očekáváním, prakticky negativně zasahuje do jeho práva na podnikání. Podmínku přímého a osobního dotčení proto věc stěžovatelky jednoznačně splňuje.

[13] Z judikatury Soudního dvora EU ostatně vyplývá, že soudy členských států Evropské unie závazné celní informace běžně přezkoumávají, aniž by musel žalobce čekat až na budoucí vyměření cla (srov. např. rozsudek ze dne 17. 5. 2001, *Hewlett Packard*, C-119/99, Recueil s. I-3981, týkající se předběžné otázky francouzského správního soudu přezkoumávajícího závaznou celní informaci; obdobně usnesení ze dne 19. 1. 2005, *SmithKline Beecham*, C-206/03, Sb. s. rozh. s. I-415, ve vztahu k právu Velké Británie). Nutno upozornit, že před Tribunálem jsou přezkoumatelné na základě přímé žaloby podle čl. 263 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie dokonce i nařízení Komise EU o zařazení určitého zboží do kombinované nomenklatury, dotýká-li se nařízení jako obecně závazný právní předpis individuální osoby (takto rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 30. 9. 2003, *Sony Computer Entertainment Europe Ltd*, T-243/01, Sb. rozh. s. II-4189).

[14] Z těchto závěrů jasně vyplývá, že věc stěžovatelky splňovala podle čl. 243 celního kodexu podmínky pro řádný soudní přezkum. Městský soud se tedy měl jejími žalobami věcně zabývat. Neučinil-li tak, je jeho rozhodnutí nezákonné. Argumentace městského soudu, dle které nebylo lze žaloby přezkoumat z důvodu kompetenční výluky dle § 70 písm. d) s. ř. s., je v rozporu s čl. 243 celního kodexu. Takovýto závěr je nepřijatelný, neboť právo EU má přednost před právem vnitrostátním [viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. 7. 1964, *Costa v. ENEL* (6/64, Recueil, s. 1141), respektive nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2006 sp. zn. Pl. ÚS 50/04 (N 50/40 SbNU 443; 154/2006 Sb.), *Cukerné kvóty III.*].

[15] Městský soud proto nepostupoval správně, pokud žaloby stěžovatelky odmítl z důvodu, že se jedná o úkony správního orgánu, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení technického stavu věcí. Námitka stěžovatelky je proto důvodná.

IV.
Závěr a náklady řízení

[16] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky je důvodná. Proto usnesení městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[17] V dalším řízení městský soud přezkoumá rozhodnutí žalovaného včetně závazné informace o sazebním zařazení zboží, a to v souladu s příslušnými evropskými předpisy v relevantním znění ve smyslu § 75 s. ř. s. Úkolem městského soudu bude postavit najisto, zda správní orgán I. stupně, resp. žalovaný, správně zařadili předmětné IP kamery pod položku č. 85258019 celní nomenklatury či nikoliv, a za tímto účelem též případně doplnit dokazování. Jedině tak může být zachováno právo stěžovatelky na přezkum rozhodnutí nezávislým soudem vyplývající z přímo použitelného práva EU. V novém řízení městský soud současně rozhodne o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2013

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu